

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.05.2023 § 87

§ 87

Oikaisuvaatimus lukion lehtorin viran täyttämisestä

Valmistelijat / lisätiedot:
Leino Virpi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Toisen asteen koulutuksen johtaja Erma Tapio

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää toisen asteen koulutuksen johtajan päätöksestä 16.3.2023 § 22 tehdyn, 3.4.2023 saapuneen oikaisuvaatimuksen.

Perustelut: Toisen asteen koulutuksen johtajan päätöksellä 16.3.2023 § 22 virkaan valittu täyttää tehtävän kelpoisuusvaatimukset. Virkaan valittu on huomioon ottaen koulutus ja kokemus sekä haastattelujen perusteella tehty kokonaisarviointi hakijoista tehtävään soveltuvien. Toisen asteen koulutuksen johtaja on valinnassa käyttänyt hänelle kuuluvaa harkintavaltaa. Harkintavaltaa ei ole käytetty syrjivästi. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimus ei anna aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Toisen asteen koulutuksen johtaja on päätöksellään 16.3.2023 § 22 täyttänyt lukion biologian ja maantiedon lehtorin viran sekä valinnut yhden hakijoista 1. varasijalle. Yksi virkaa hakeneista on tehnyt 3.4.2023 saapuneen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen oikaisemista. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että valintapäätös ei ole hakuilmoituksen mukainen. Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa muun muassa laaja-alaiseen, monipuoliseen ja pitkään kokemukseensa ja substanssiosaamiseensa. Oikaisuvaatimus on kokonaisuutena oheismateriaalina.

Virkaan valitulle ja 1. varasijalle valitulle on varattu tilaisuus antaa lausuma oikaisuvaatimuksen johdosta. Kumpikaan ei ole antanut lausumaa.

Rehtori on antanut selvityksen 27.4.2023.

Rehtorin selvitys sekä oheismateriaalina oleva ansiovertailu on annettu tiedoksi oikaisuvaatimuksen tekijälle 5.5.2023. Hän on antanut 9.5.2023 päivätyn vastineen. Vastine on oheismateriaalina.

Hakuilmoitus

Tehtävä oli julkisessa haussa 13.1.-27.1.2023.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on lukion biologian ja maantiedon lehtorin kelpoisuus.

Hakuilmoituksen mukaisesti tehtävässä edellytetään tuoretta kokemusta lukiossa opettamisesta ja motivoituneisuutta nuorten kanssa työskentelystä.

Hakuilmoituksen mukaisesti tehtävässä arvostetaan mahdollisimman laaja-alaista koulutusta/kokemusta eri biologian osa-alueilta sekä joustavuutta erilaisiin työtehtäviin. Lisäksi arvostetaan tutkivaa otetta sekä kokeellisia työtapoja.

Hakuajan puitteissa saapui 30 hakemusta. Hakijoista 26 olivat kelpoisuusvaatimukset täyttäviä.

Kelpoisuus

Lukion aineenopettajan kelpoisuus määräytyy opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, kelpoisuusasetus) 10 §:n mukaan.

Aineenopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut

- 1) ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) yhdessä opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka ovat perus- ja aineopinnot sekä syventävät opinnot tutkinnon pääaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa, laajuudeltaan vähintään 120 opintopistettä, ja kussakin muussa opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka ovat perus- ja aineopinnot yliopiston oppiaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa, laajuudeltaan vähintään 60 opintopistettä;
- 3) vähintään 60 opintopisteen tai 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

Sen estämättä, mitä edellä 2 kohdassa säädetään, aineenopettajan kelpoisuuden tuottavat yhdessä opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka sisältävät yliopistossa suoritettut perus- ja aineopinnot sekä syventävät opinnot, laajuudeltaan yhteensä vähintään 55 opintoviikkoa, ja kussakin muussa opetettavassa aineessa aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot, jotka sisältävät yliopistossa suoritettut perus- ja aineopinnot, laajuudeltaan yhteensä vähintään 35 opintoviikkoa.

Haastattelut

Valintaprosessissa oli kaksi haastattelua. Ensimmäisenä olleeseen videohaastatteluun kutsuttiin seitsemän hakijaa. Hakijoiden tuli vastata mm. opiskelijapalautetta, tiimityöskentelyä ja kokeellista työskentelyä

koskeviin kolmeen kysymykseen. Toiseen lähitapaamisena olleeseen haastatteluun kutsuttiin viisi hakijaa. Haastattelijoina olivat koulun rehtori, virka-apulaisrehtori ja apulaisrehtori sekä rekrytointiasiantuntija.

Oikaisuvaatimuksen tekijä, virkaan valittu ja varasijalle valittu osallistuivat molempiin haastatteluihin.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa.

Perustuslain 125.2 §:n mukaisia yleisiä nimitysperusteita ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksella ja kokemuksella hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet ovat tulkinnanvaraisuutensa vuoksi oikeudelliselta sitovuudeltaan väljiä. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Perustuslain yleisiä nimitysperusteita tulee tulkita yhteydessä kyseisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin. Tällöin huomioidaan myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Virkaan valitun, varasijalle valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän ansiovertailu on oheismateriaalina.

Kannanotot oikaisuvaatimuksen väitteisiin

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että valintapäätös ei ole perustunut hakuilmoituksessa mainittuihin seikkoihin. Hän katsoo, että valinnassa olisi tullut huomioida, kenellä hakijoista on eniten meriittiä arvostettavana asiana mainitusta ”mahdollisimman laaja-alaista koulutusta/kokemusta eri biologian osa-alueita” sekä ”tutkivaa otetta ja kokeellisia työtapoja”.

Oikeuskäytännön perusteella (esim. KHO 17.4.2002 T 893 ja KHO 25.3.2008/615) ratkaisevaa ei ole kertyneen virka- tai työuran pituus, vaan huomiota on kiinnitettävä tehtävien aiempaan hoitamiseen ja muihin ansioihin kokonaisuudessaan.

Oikaisuvaatimuksessa mainittujen asioiden osalta kyseessä on ollut arvostettavat asiat, ei viran kelpoisuusvaatimukset tai edellytykset. Edellytyksinä hakuilmoituksessa on mainittu tuore kokemus lukiossa opettamisesta ja motivoituneisuus nuorten kanssa työskentelystä. Arvostettavana asiana on mainittu myös joustavuus erilaisiin työtehtäviin. Valintaa tekevällä viranomaisella on oikeus harkintavaltansa rajoissa painottaa hakijoiden erilaisia ansioita. Kokemuksen pituus ei yksinään ratkaise valintaa. Ansioita on tarkemmin kuvattu oheismateriaalina olevissa rehtorin selvityksessä sekä ansiovertailussa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että asiassa on saatettu pitää kokemusta Otaniemen lukiosta ”painavampana”. Hän viittaa myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO:2020:10

Kyseissä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa on ollut kyse kunnanjohtajan valinnasta. Kyseisessä ratkaisussa valituksen tekijällä oli ollut merkittävästi pidempi lähes 20 vuoden kokemus, kun taas valitulla oli ollut kokemusta kunnanjohtajan tehtävistä alle kuukausi ja esimieskokemusta yhdeltä vuodelta. Ko. ratkaisu ei ole rinnastettavissa nyt kysymyksessä olevaan tilanteeseen.

Hakuilmoituksen mukaisesti tehtävässä edellytettiin tuoretta kokemusta lukiossa opettamisesta ja motivoituneisuutta nuorten kanssa työskentelystä. Virkaan valittu, varalle valittu ja oikaisuvaatimuksen tekijä työskentelevät tällä hetkellä lukioissa. Heistä jokaisella on useiden vuosien kokemus opettajan tehtävistä, jolloin virkavuosien pituuden erolla ei ole ratkaisevaa merkitystä valinnassa. Hakijoiden ansioita vertailtaessa etusijaa ei ole annettu työkokemukselle Otaniemen lukiosta. Valinta on perustunut kokonaisharkintaan, jossa koulutuksen ja kokemuksen lisäksi keskeinen merkitys on ollut hakijoiden haastatteluilla ja niissä esiin tulleita seikoilla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että päätöstä on perusteltu vain maininnalla ”soveltuvin” ilman tarkempaa erittelyä. Hän toteaa myös, että soveltuvin ei välttämättä ole pätevin.

Rekrytoinnin loppuraportissa on kuvattu kaikkien hakijoiden hakemuksen mukainen koulutus ja kokemus sekä valinnan perustelut. Valinnan perusteluita voidaan vielä tarkentaa oikaisuvaatimusasian käsittelyn yhteydessä. Oheismateriaalina olevissa rehtorin selvityksessä sekä ansiovertailussa on kuvattu tarkemmin virkaan valitun, varalle valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän ansioita ja perusteita virkavalinnalle.

Ansiovertailu tehdään perustuslain 125 §:n edellyttämistä asioista. Kuten edellä on todettu, ratkaisevaa ei ole virkauran pituus. Virkavalinnoissa voidaan huomioida myös soveltuvuus haettavana olevaan tehtävään. Soveltuvuusarviossa haastattelulla on usein keskeinen merkitys. Soveltuvuutta arvioitaessa voidaan huomioida ominaisuuksia, jotka ovat merkityksellisiä haettavana olevan tehtävän hoitamisen kannalta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää myös haastattelua koskevia väitteitä ja katsoo mm., että sen osalta rehtori ei ole esittänyt konkreettisia perusteita oikaisuvaatimuksen tekijän valitsematta jättämiselle. Hän katsoo kyseessä olevan vahvan subjektiiviset ja selkeästi virheelliset tulkinnat. Hän mainitsee pitäneensä haastattelutilannetta osin epämiellyttävänä.

Kuten edellä on todettu, haastatteluja on ollut kaksi. Videohaastattelussa kaikille on esitetty samat kolme kysymystä. Lähihaastatteluun osallistuivat lukion osalta rehtori, virka-apulaisrehtori ja apulaisrehtori sekä rekrytointiyksiköstä rekrytointiasiantuntija. Myös lähihaastattelussa kysymysrunko on ollut kaikille haastateltaville sama. Rehtorin selvityksessä on kuvattu hakijoista haastattelussa saatua vaikutelmaa.

Yhteenveto

Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta tulla valituksi kunnan virkaan.

Valintaa tekevällä viranomaisella on oikeus painottaa hakijoiden erilaisia ansioita parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden viran hoidon tarpeet. Hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on mahdollista päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muikin kuin korkeimmin koulutettu tai kokenein (esim. KHO 17.4.2002 T 893 ja KHO 2005:44).

Toisen asteen koulutuksen johtajan päätös on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä hakijoista on arvioitu olevan parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen. Virkasuhteeseen ottaminen perustuu perustuslain mukaisiin yleisiin nimitysperusteisiin sekä hakuilmoituksen mukaisiin edellytyksiin ja arvostettaviin asioihin. Valintapäätöstä tehtäessä on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi huomioitu videohaastattelu ja yksilöhaastattelu ja niissä esiin tulleet seikat. Virkaan valitulla on edellä mainittu kokonaisharkinta huomioon ottaen katsottu olevan hakijoista parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Toisen asteen koulutuksen johtajan päätös ei ole lain vastainen. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, virkaan valitun ja varasijalle valitun hakemukset sekä rekrytoinnin loppuraportti ovat nähtävänä kokouksessa. Lisäksi lautakunnan jäsenet voivat tutustua asiakirjoihin ennen kokousta lautakuntasihteerin ilmoittamalla tavalla.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Hakuilmoitus
- Ei julkaista Toisen asteen koulutuksen johtajan päätös 16.3.2023 § 22 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Oikaisuvaatimus 3.4.2023 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Rehtorin selvitys oikaisuvaatimukseen (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Ansiovertailu (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Oikaisuvaatimuksen tekijän vastine 9.5.2023 (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Virkaan valittu
Varasijalle valittu